

uplatněn nárok třetí osoby . . . . . po uplynutí tří měsíců po tom, když pojišťovací poměr byl ukončen. Tomuto smluvnímu ustanovení nelze dávat jiný smysl, nežli ten, jenž vyplývá z jeho doslovu, že totiž pojišťovna neručí, jestliže byl náhradní nárok uplatněn po uvedené lhůtě bez ohledu na to, zda skutečnost, z níž jest tento nárok odvozován, nastala ještě za trvání pojistného poměru. Poněvadž tu jde o časové omezení ručení, nepřichází v úvahu předpis § 32 poj. zák. (č. 501/1917 ř. z.) a není tedy smluvního ani zákonného podkladu pro výklad, jaký onomu ustanovení článku 4, odst. 2 všeobecných poj. podmínek dává žalobce. S hlediska tohoto smluvního ustanovení jest nerozhodné, jak se při tom zachoval pojistník, zejména zda mu lze přičísti nějaké zavinení na tom, že se uplatnění náhradního nároku stalo po uvedené lhůtě. Není proto důvodu míti za to, že toto ustanovení nedopadá tehdy, jestliže náhradní nárok nemohl býti uplatňován proto, že ještě nezešel anebo nemohl býti pojistníku znám. Nejvyšší soud v souzené věci neseťrval na opačném právním názoru vysloveném v rozh. č. 12165 Sb. n. s., ve kterém ostatně nebyla přímo tato otázka řešena. Ustanovení čl. 4, odst. 2 všeobecných pojišťovacích podmínek neodporuje velicímu předpisu § 20, odst. 1 poj. zák. (č. 501/1917 ř. z.), neboť nejdě o lhůtu k ohlášení pojistníkovu nároku u pojišťovny, nýbrž ustanovení to obsahuje časové omezení při uplatnění náhradního nároku třetí osoby. Toto omezení pojistného ručení není ani jinak vyloučeno už z té příčiny, že i při tom vlastně přesahuje pojistnou dobu. Z těchto důvodů nelze míti za to, že by se uvedené ustanovení příčilo dobrým mravům. Takovou vadu nemůže ovšem tomuto smluvnímu ustanovení přivoditi ani ta okolnost, že by se zdála tříměsíční lhůta k uplatnění určitého náhradního nároku snad krátká. Z předchozího vyplývá, že v souzeném případě žalovaná pojišťovna ve smyslu čl. 4, odst. 2 uved. všeobecných poj. podmínek neručí.

Čís. 17469.

K otázce řádného obsazení odvolacího soudu ve věcech pracovních; pokud je řízení před ním vadné.

Stávka není, trvá-li stávkující zaměstnanec na služební smlouvě, podle níž byl povinen konati zaměstnavateli umluvené služby a práce, zákonným důvodem pro odpírání služební povinnosti zaměstnancem.

Účastí zaměstnancovou, jehož služební poměr se řídí předpisy zákona č. 154/1934 Sb. z. a n., na stávce dělnictva není omluvena jeho nepřítomnost v závodě zaměstnavatelově; tato účast je důležitým důvodem k předčasnému propuštění z pracovního poměru podle § 34, č. 4 tohoto zákona.

Zaměstnavatel propouští zaměstnance předčasně ze služby, nemusí mu oznámiti propouštěcí důvod; stačí, že se tento důvod prokáže teprve na soudě ve sporu.

(Rozh. ze dne 16. listopadu 1939, Rv 267/39.)

Srov. Sb. n. s. č. 7384, 17411.

Žalobce přednesl, že byl zaměstnán u žalované firmy od 14. srpna 1936 jako dílovedoucí za mzdu 240 K. Výpověď byla ujednána sice 14denní, avšak jemu jako dílovedoucímu, konajícimu vyšší služby, náleží podle § 31 zák. č. 154/1934 Sb. z. a n. nárok na šestinedělní lhůtu ke konci čtvrtletí. Dne 12. července 1937 vypukla všeobecná stávka rukavičkářská, které se žalobce rovněž zúčastnil. Dne 4. srpna 1937 došlo po ukončení stávky k ujednání se žalovanou, podle něhož stávka nebude považována za přerušení pracovního poměru. Toto ujednání bylo podepsáno zástupcem sekce průmyslu rukavičkářského a Unie kožedělníků, jejímž členem je žalobce, a bylo pro obě strany závazné. Podle tohoto ujednání byl žalobce povinen znovu nastoupiti práci dne 4. srpna 1937, což učinil, avšak nebyl již žalovanou přijat. Žádá proto zaplacení služného za zákonnou výpovědní lhůtu do 30. září 1937. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby a namítl, že žalobce propustil důvodně dopisem ze dne 26. července 1937 mimo jiné též proto, že jako dílovedoucí, tudíž soukromý zaměstnanec se zúčastnil stávky rukavičkářských dělníků a za stávky hlídal podnik žalované strany, aby dělníci, kteří chtěli pracovat, nemohli do pracovních místností. P r v ý s o u d (pracovní soud) zamítl žalobu. O d v o l a c í s o u d jako odvolací soud ve věcech pracovních uznal podle žaloby. D ů v o d y: Odvolací soud, jednáje podle § 33 zák. o prac. soudech zjistil, že po ukončení stávky dne 4. srpna 1937 bylo jednáno mezi smluvními stranami, aby byli zpět vzati do práce i dílovedoucí. Žalovaná zprvu nechtěla přistoupiti na to, aby žalobce přijala zpět do zaměstnání v důsledku stávky, avšak od svého stanoviska ustoupila. Služební poměr žalobcův jest posuzovati podle ustanovení zákona č. 154/1934 Sb. z. a n. Propuštěn předčasně může býti za podmínek uvedených v § 34 cit. zák. V dopise ze dne 26. července 1937 uvádí žalovaná jako důvody výpovědi: 1. účast na stávce, a 2. že od 3. července 1937 neposlal (žalobce) žádnému rukavičkáři práci, čímž prý byla žalovanému způsobena škoda. Během sporu pak doplnila žalovaná důvody dané výpovědi tím, že 3. žalobce hlídal podnik žalovaného, aby zabránil dělníkům vstup do podniku, 4. že dělníkům vyplácel předem mzdu, aniž odvedli práci, a 5. že nechal dělníka W. proti rozkazu žalovaného pracovat v dílně přes noc. Pokud jde o výpovědní důvod účasti na stávce, má soud prokázáno, že žalovaný ustoupil od svého zamítavého stanoviska vůči žalobci, protože jinak by nebylo došlo ke skončení stávky a k podpisu ujednání. Tím odpadá účast žalobcova na stávce jako důvod výpovědi. Další důvod propuštění, uplatňovaný proto, že žalobce nezaslal od dne 3. července 1937 práce domácím dělníkům, není nijak doložen a nemůže jej žalovaná s úspěchem uplatňovati se zřetelem na předpis § 35, č. 1 zák. č. 154/1934. Další

důvody, totiž předčasné vyplácení mzdy a noční práci v dílně, žalovaný ve výpovědním dopisu jako důvody výpovědi neuplatnil. Výpovědní důvody nelze ex post uplatňovati. Leč ani tu žalovaný neprokázal, že by od doby, kdy se o těchto věcech dozvěděl, do doby, kdy tyto okolnosti, jako důvody výpovědi ve sporu uplatnil, neuplynulo více než 8 dnů. Uznal tedy odvolací soud, že není zde důvodu pro předčasné zrušení služebního poměru. Protože podle nepopřeného tvrzení žalobce činil jeho plat 240 K týdně, přísluší mu mzda za zákonnou výpovědní lhůtu za 6 týdnů a 3 dny, celkem 1.560 K.

Nejvyšší soud uložil odvolacímu soudu nové jednání a rozhodnutí

D ů v o d y:

Žalovaný vytýká jako zmatečnost, že odvolací soud nebyl řádně obsazen, poněvadž nebyli v souzené věci přisedícími rukavičkáři-odborníci, tedy osoby náležející k těmž anebo alespoň k podobnému povolání jako sporné strany (§ 16 zák. č. 131/1931 Sb. z. n.). Podle § 28, odst. 1, č. 2 zák. č. 131/1931 Sb. z. a n. jest zmatečností, nebyl-li soud řádně obsazen. Může tedy býti okolnost žalovaným vytýkaná zmatečností jen tehdy, byl-li jí porušeny předpisy o obsazení pracovních soudů, t. j. byl-li porušen předpis, jenž imperativně určuje, jak je obsazovati senáty u těchto soudů. Zákon č. 131/1931 Sb. z. a n. určuje obsazení soudu v §§ 16 a 32. Předpisy tyto byly novelisovány vládním nařízením ze dne 11. listopadu 1938 č. 280 Sb. z. a n. Jsou to předpisy práva formálního, dotčené novely přísluší proto zpětná působnost (Sb. m. s. č. 2163 a 2240) a jest výtku zmatečnosti posuzovati podle § 16 cit. zákona v novelisovaném znění. Podle § 16, odst. 2 zák. č. 131/1931 Sb. z. a n. ve znění vládního nařízení č. 280/1938 Sb. z. a n., jenž platí podle § 32 tohoto zákona i pro obsazení odvolacího soudu ve sporech pracovních o hodnotu vyšší než 300 K, povolávají se přisedící k zasedání tak, aby náleželi k těmž, a není-li to možno, aspoň k podobnému povolání jako jsou strany; není-li jich, povolává předseda k zasedání přisedící, kteří náležejí k těmž anebo podobnému oboru, jako jsou strany. I toto novelisované znění § 16 dotčeného zákona jest povahy velící a zakládá proto porušení tohoto předpisu zmatek podle § 28, odst. 1 č. 2 dotčeného zákona. Konaným šetřením bylo zjištěno, že při ústním odvolacím jednání dne 22. března 1938, u něhož bylo pro změnu v obsazení senátu jednáno znova a při kterém byl vynesena rozsudek, byli členy odvolacího senátu za skupinu zaměstnavatelů Jaroslav H. a za skupinu zaměstnanců František M. Odvolací soud uvádí, že přisedící z oboru rukavičkářského ustanovení nebyli a že u Jaroslava H. není zaměstnání uvedeno — žalovaný tvrdí, že jest obchodníkem oděvy — a že František M. jest krejčovským dělníkem a že oba jsou ustanovení pro obor oděvnický. Poněvadž žalobce byl nesporně dílvedoucím v továrně na rukavice a žalovaný jest výrobcem rukavic, bylo vyhověno předpisu § 16, odst. 2 zák. č. 131/1931 Sb. z. a n. ve znění vládního nařízení

č. 280/1938 Sb. z. a n., když ze skupiny zaměstnavatelů byl přibrán přisedící Jaroslav H. a ze skupiny zaměstnanců přisedící František M., neboť oba přisedící, jsouce ustanoveni pro obor oděvnícký, náležejí k podobnému oboru jako sporné strany. Není proto výtka zmatečnosti (§ 28, odst. 1 č. 2 zák. č. 131/1931 Sb. z. a n.) opodstatněná.

Dovolatel vytýká neúplnost řízení jednak, pokud jde o otázku jím uplatněných důležitých důvodů k předčasnému propuštění žalobce z pracovního poměru (§ 34 zák. č. 154/1934 Sb. z. a n.) a otázku včasnosti uplatnění těchto důvodů, uskutečněného jednak dopisem ze dne 26. července 1937, jednak přednesem u prvního ústního jednání pracovního soudu dne 27. srpna 1937 (§ 35, odst. 1 zák. č. 154/1934 Sb. z. a n.), jednak o otázku, zda žalovaný při ujednání dne 4. srpna 1937 setrval na propuštění žalobce z pracovního poměru podle uvedeného dopisu ze dne 26. července 1937 aneb od propuštění žalobce uskutečněného dotčeným dopisem upustil a přijal tím žalobce zpět do služby a zda ujednání ze dne 4. srpna 1937 se týkalo jen rukavičkářských dělníků a žalobce jako dílovedoucí nebyl výslovně a úmyslně do něho pojat. Jest nesporno, že žalobce byl od 14. srpna 1936 zaměstnán u žalovaného jako dílovedoucí, že jeho služební poměr třeba posuzovati podle zákona č. 154/1934 Sb. z. a n. a že se žalobce zúčastnil stávky rukavičkářských dělníků, vypuknuvší podle jeho seznání 12. července 1937 a skončené jednáním ze dne 4. srpna 1937, a že ho žalovaný po tomto dni do práce zpět nepřijal. Dále jest nesporno, že žalovaný dopisem ze dne 26. července 1937 sdělil žalobci, že pro nenastoupení práce přes výzvu a setrvání ve stávce považuje jeho pracovní poměr od doby, kdy se stávky zúčastnil, za přerušovaný a nemůže ho po ukončení stávky znovu přijati, ježto je nucen zaopatřiti si jiného vedoucího, a že jako další příčinu okamžitého propuštění musí žalobce považovati sabotáž, kterou provedl tím, že od 3. července 1937 neposlal ani jednomu rukavičkáři a mistru v Rudohoří práci. U prvního ústního jednání před pracovním soudem uvedl žalovaný jako další důvody k předčasnému propuštění žalobce, že za stávky hlídal podnik žalovaného za tím účelem, aby dělníci, kteří chtěli pracovati, nemohli vkročiti do pracovních místností a aby jim zabránil vstup do nich, že proti výslovnému příkazu žalovaného dělníku Josefu F. a ještě jiným dělníkům vyplatil několikrát mzdu předem, aniž odvedli práci, a že nechal dělníka Jaroslava W. přes výslovný rozkaz pracovati v podniku žalovaného přes noc. Pokud žalovaný na prvním místě uplatňuje jako důležitý důvod k předčasnému propuštění žalobce z pracovního poměru účast na stávce rukavičkářského dělnictva a setrvání v této stávce přes výzvu žalovaného, aby nastoupil práci, dolíčil dovolací soud již v rozhodnutí Sb. m. s. č. 3004, na které se pro stručnost poukazuje, že stávka nemůže býti — za současného trvání stávkujícího zaměstnance na služební smlouvě, podle níž byl povinen konati zaměstnavateli umluvené služby a práce — uznána za zákonný důvod pro odpírání služební povinnosti zaměstnancem zaměstnavateli. Z toho plyne, že účastí žalobcovou na stávce rukavičkářského

dělnictva není omluvena jeho nepřítomnost v závodě žalovaného a, že účast ta tvoří důležitý důvod k předčasnému propuštění žalobce z pracovního poměru podle § 34 č. 4 zák. č. 154/1934 Sb. z. a n. Hledíc na přednes stran o tomto propouštěcím důvodu, třeba řešiti otázku, zda žalovaný při jednání dne 4. srpna 1937 výslovně se vzdal uplatnění účasti žalobcovy na stávce jako propouštěcího důvodu, resp. zda tehdy upustil od propuštění žalobce z tohoto důvodu uskutečněného dopisem ze dne 26. července 1937, jehož pravost žalovaná strana uznala a který žalobce předložil. Obě sporné strany o této pro spor závažné okolnosti nabídly důkazy a to zejména výslechem svědků o průběhu jednání dne 4. srpna 1937. Odvolací soud připustil a provedl důkaz o tomto předmětu jen svědky navrženými žalobcem a na základě jejich svědeckých výpovědí zjistil, že žalovaný ustoupil od svého zamítavého stanoviska vůči žalobci, protože jinak by nebylo došlo ke skončení stávky a k podpisu ujednání, a dospěl k právnímu závěru, že účast žalobcovy na stávce není důvodem k výpovědi. Dovolání vytýká vadnost řízení, a to právem, neboť odvolací soud o uvedené, pro řešení sporu závažné okolnosti provedl důkazy jen jednostranně a ještě při tom nevzal zřetel ani na námítky žalované strany proti věrohodnosti vyslechnutých svědků a na vytýkanou změnu jejich výpovědí v trestním řízení proti nim zavedeném u krajského soudu trestního v P., kterýmžto spisem žalovaný důkaz nabídl. V rozsudku neodůvodnil ani pomínutí důkazů nabídnutých žalovanou stranou. Když odvolací soud v tomto bodě nezjistil dovolatelem přednesené skutkové okolnosti pro posouzení oprávněnosti dotčeného uplatněného propouštěcího důvodu závažné, omeziv se na svědecké výpovědi svědků navržených žalobcem, nebyla rozepře úplně vysvětlena a tudíž ani důkladně posouzena (§ 503. č. 2 c. ř. s.). Z důvodů uvedených shora k dovolacímu důvodu č. 1 § 503 c. ř. s. (§ 28, odst. 1 č. 2 zák. č. 131/1931 Sb. z. a n.) třeba sice přisvědčiti výtce dovolání, že rok konaný odvolacím soudem dne 25. ledna 1938, při kterém byli členy odvolacího soudu za skupinu zaměstnavatelů Jaroslav E., povoláním majitel realitní kanceláře, ustanovený přísedícím pro obory ostatní z řad zaměstnavatelů, a Č. K., povoláním kovář a tajemník odborové organizace, ustanovený pro obor kovodělný z řad zaměstnanců, a při kterém byli slyšeni svědci Václav V., Josef J. a František S. byl zmatečný z toho důvodu, že člen odvolacího soudu Čeněk K. nenáleží ani těmuž, ani podobnému povolání, ba ani podobnému oboru povolání, jako jsou strany. Přes to však neobstojí výtka zmatečnosti rozsudku vynesného při následujícím roku 22. března 1938, při němž byl soud, jak doloženo, řádně obsazen a řízení bylo provedeno znova podle § 412 c. ř. s. i za použití protokolu sepsaného při roku dne 25. ledna 1938 tím, že byl vyložen obsah výslechů jmenovaných svědků Václava V., Josefa J. a Františka S., neboť použití tohoto protokolu o dřívějším jednání při zmatečném roku dne 25. ledna 1938 neznamená nedostatečné obsazení soudu znovu spor projednávajícího dne 22. března 1938 a přichází v úvahu jen jako vada řízení podle § 503 č. 2 c. ř. s. (srovnej Sb. n. s. č. 12201). Dovolací

soud shledává vadnost řízení, i pokud jde o uplatněný důvod propouštěcí, spatřovaný žalovaným v tom, že žalobce nezaslal práci domácím dělníkům, s kterým se odvolací soud po skutkové stránce neobíral, a proto bude na odvolacím soudě, aby i o tomto důvodu propouštěcím všechny potřebné skutkové okolnosti zjistil a o jeho oprávněnosti rozhodl, zvláště když žalovaný tvrdí, že v tomto směru nekonal žalobce své povinnosti již v době před stávkou, t. j. od 3. července 1937. Pokud odvolací soud u dalších žalovaným uplatněných propouštěcích důvodů a to zejména předčasné výplaty mzdy předem před odvedením práce Josefu F-ovi a noční práce Jaroslava W. vycházel z předpokladu, že těchto důvodů žalovaný neuplatnil v dopise ze dne 26. července 1937 a že jich nelze ex post uplatňovati, a potřebného skutkového stavu vůbec nezjistil, trpí odvolací řízení i v tomto bodě neúplností (§ 503 č. 2 c. ř. s.). Dovolací soud totiž již v rozhodnutí Sb. n. s. č. 7384, na které se pro stručnost odkazuje, vyslovil zásadu, že zaměstnavatel propouštěje zaměstnance ze služby, nemusí mu oznámiti důvod propouštěcí, a že stačí, že důvod ten prokáže teprve na soudě ve sporu. Obíratí se s další výtkou dovolání, že předpoklad odvolacího soudu, že u právě uvedených důvodů ostatně žalovaný neprokázal, že od doby, kdy se o těchto věcech dozvěděl, do propuštění neuplynulo více než 8 dnů, nemá opory ve spisech, jest za dosavadního stavu věci předčasné a bude věcí odvolacího soudu, aby i v tomto směru všechny potřebné skutkové okolnosti zjistil. Poněvadž pro shora vyličenou neúplnost odvolacího řízení bylo třeba rozsudek odvolacího soudu zrušiti a věc vrátiti odvolacímu soudu, aby v jednání pokračoval a po jeho doplnění v hořejších směrech znovu rozhodl (§ 35 (2) zák. č. 131/1931 Sb. z. a n.), netřeba se zabývati ostatními vývody dovolacími.

Čís. 17470.

Znalec, jenž provedl odhad nemovitosti v dražebním řízení, neodpovídá, nejde-li o zlý úmysl, za škodu způsobenou povinnému nedostatky znaleckého nálezu o odhadní hodnotě nemovitosti, mohl-li povinný zjednatí nápravu prostředky naznačenými v §§ 28 a 35 odh. ř.

(Rozh. ze dne 16. listopadu 1939, Rv I 479/39.)

Žalobce byl až do roku 1935 se svojí manželkou Emilií F. spoluvlastníkem nemovitostí zapsaných ve vl. 272 a 61 poz. knihy kat. úz. K. a to každý jednou polovinou. V roce 1935 byla vedena vymáhající stranou, Městskou spořitelnou v N., exekuce vnucenou dražbou těchto nemovitostí u okresního soudu v N. Dne 17. dubna 1935 byl proveden soudní odhad těchto nemovitostí, k němuž byl přibrán žalovaný jako soudní znalec, jenž odhadl dům č. p. 61 částkou 23.000 K a dům č. p. 100 částkou 105.911 K. Tyto nemovitosti byly vydraženy za nej-